

Hprolipsis: HBV & HCV infections among Roma and migrants in Greece

Vana Sypsa

Assistant Professor of Epidemiology and Preventive Medicine
Dept. of Hygiene, Epidemiology and medical Statistics
Medical School, University of Athens
vsipsa@med.uoa.gr

VHPB Meeting – Slovenia (March 2016)

Hprolipsis (www.hpolipsis.gr)

- Principal investigator:
Prof. **Giota Touloumi**, University of Athens
- Collaborators:
All Medical Schools of Greek Universities
Doctors of the World
NGO PRAKSIS

EUROPEAN UNION
European Social Fund

www.epanad.gov.gr

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

www.ygeia-pronoia.gr

Co-funded by European Social Fund and national resources

Greece

Resident population in 2011:
~ 11 million

Migrants:
~1 million
mainly from Balkan,
Eastern European &
Middle East countries

Roma:
150,000-350,000

→ No data on HBV & HCV prevalence from samples representative of the general population

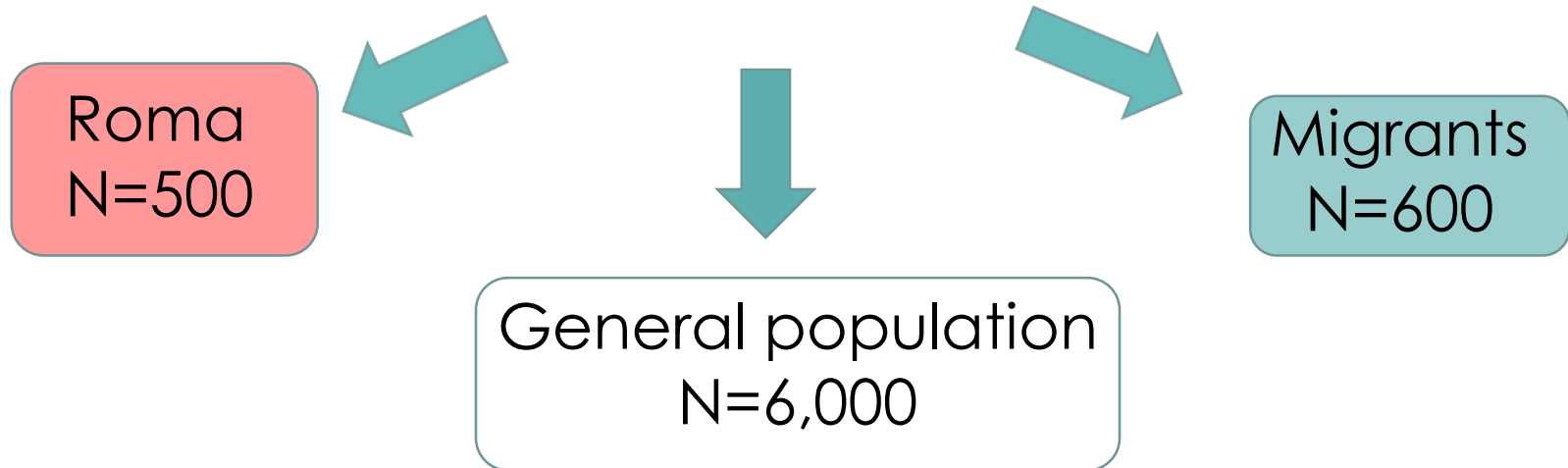
→ A number of studies on HBV & HCV prevalence among specific migrant populations & on HBV prevalence among Roma (no data on HCV among Roma)

→ Low HBV vaccination coverage among Roma and migrants

Hprolipsis (prolipsis=prevention)

Health Examination Survey

(questionnaires and collection of biological samples)

Field survey:
3/2014 - 11/2015

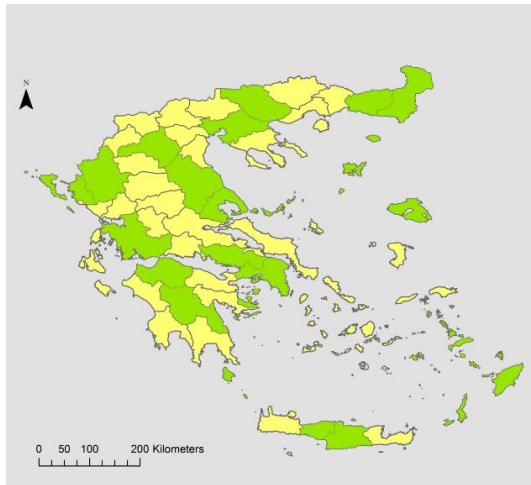
Aims

1. Estimate prevalence of hepatitis B/C and HIV
2. Identify associated risk factors
3. Develop and implement awareness campaigns
4. HBV vaccination for Roma/migrants
5. Counseling and linkage to care for those identified to be infected

Sampling procedure:

A. General population

Stage 1: Prefectures

Stage 2: City blocks

Stage 3: Households

Stage 4: Individual (with most recent birth date)

- Interviews “door-to-door”

Sampling procedure:

B. Migrants

1. Mapping refugee & migrant communities
2. Selection of 4 major cities in Greece (Athens, Thessaloniki, Patra, Chania)
3. Sample of 600 persons from:
 - Migrants visiting open polyclinics of Doctors of the World & of NGO Praksis
 - People asked to participate from migrant communities

Inclusion criteria:

- ≥18 years old
- At least 6 months in Greece (self-reported)
- Country of origin outside EU-15, Norway, Switzerland

Sampling procedure: C. Roma

Convenience sample

1. **Mapping** of Roma settlements **by type of settlement** (segregated settlements with tents, settlements with tents and houses, settlements with houses)
2. **Selection of 4 geographical areas** (Attiki, Peloponnese, Thessaly, Macedonia)
3. **Sampling** from each area and type of settlement [Roma living dispersed among majority population were not considered]
4. **People** in the selected settlements **were invited** (so as to attain to a pre-specified age and gender distribution)

Reaching Roma populations

- Cultural mediators
 - Roma people - Preferably living in the specific settlement - Usually 2 (one man and one woman)
- Trained interviewers and doctors along with the cultural mediators visited the settlements – Cultural mediators invited people to participate
- Before and during the survey there were other interventions in parallel addressing needs of the population
 - First visit: establishing trust with the population – provision of health services – provision of information about the survey – choice of the location for interviews and blood sample collection

Πρόγραμμα Ελέγχου
λογών Ηπατιτών και HIV

Reaching migrant populations

- Collaboration with NGOs working with migrant populations and migrant communities
- Leaflets with information in 3 languages (Greek, English, French) were distributed in the polyclinics, NGOs and migrant communities
- Information campaigns

Ethical issues

- The survey was approved by:
 - Institutional Review Board of Athens University Medical School
 - Hellenic Data Protection Authority
- Signed informed consent:
 - Interviews
 - Testing of blood samples for HBV, HCV & HIV

Data collection: interviews

- Interviews
 - Questionnaires adapted to the target population (cultural mediators)
 - For **migrants**: additional questions concerning living conditions and legal status of participants
 - For **Roma**: linguistic adjustment – additional questions concerning living conditions and the situation of their household - a questionnaire was also completed with info about the settlement (in collaboration with the mediators and local actors)

Data collection: measurements

- Blood sample collection and testing for:
 - Anti-HIV 1/2
 - Anti-HCV
 - HBsAg
 - anti-HBs
 - anti-HBc
 - IgM anti-Hbc IgM
(if anti-HBc+)

Πρόγραμμα Ελέγχου
λογών Ηπατιτιδών και HIV

Awareness campaigns

Roma

- Audio-visual material
- Information leaflets using mostly graphical pictures
- A bag with information leaflets and condoms, wristband, key ring etc
- Non-formal educational activities

Migrants

- Information leaflets using text translated in 8 languages and graphical pictures
- A bag with information leaflets, condoms, wristband, key ring etc
- Information campaigns in migrant communities as well as in sites of NGO Praksis & Doctors of the World

Πρόγραμμα Ελέγχου
λογών Ηπατιτίδων και HIV

Leaflet for the general population

ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Β και C

Οι ηπατίτιδες Β και C είναι ασθένειες, που σφειλονται σε ιούς, οι οποίοι προκαλούν ερεθισμό του ήπατος (συκωτιού).

Μετάδοση

- Με επαφή με μολυσμένο αίμα (κοινή χρήση βελόνων/συριγγιών, τρύπημα με μολυσμένη βελόνα, ξυραφάκια και ό,τι άλλο μπορεί να προκαλέσει μικροτραυματισμό)
- Με σεξουαλική επαφή
- Κατά τον τοκετό από τη μητέρα στο νεογνό. Ο κίνδυνος μετάδοσης της ηπατίτιδας C με τη σεξουαλική επαφή ή κατά τον τοκετό είναι υπαρκτός αλλά πολύ μικρός (2-5%)
- Με το τατουάζ/body piercing (εφόσον τα εργαλεία δεν έχουν αποστειρωθεί)

Δεν μεταδίδονται

Με χρήση μαγειρικών σκευών, τουαλέτας ή γενικότερα με τη συνήθη καθημερινή επαφή.

Στοιχηλός κίνδυνος

Οι ηπατίτιδες Β και C συνήθως δεν προκαλούν κανένα σύμπτωμα, παράλο που μπορεί σιγά-σιγά να καταστρέφουν το συκώτι. Οι ηπατίτιδες Β και C όμως μεταδίδονται κατά την ασυμπτωματική περίοδο. Γι' αυτό πολλοί που έχουν μολυνθεί δεν τα γνωρίζουν. Ένα ποσοστό των ασθενών με χρόνια ηπατίτιδα Β ή C αναπτύσσει κίρρωση ή και καρκίνο του ήπατος.

Διάγνωση

Γίνεται εύκολα με ειδικές εξετάσεις αίματος.

Προφύλαξη

Ηπατίτιδα Β: Υπάρχει εμβόλιο
Ηπατίτιδα C: ΔΕΝ υπάρχει εμβόλιο

Δεν χρησιμοποιούμε

βελόνες-σύριγγες, που έχουν χρησιμοποιηθεί από άλλους ή προσωπικά αντικείμενα, τα οποία μπορεί να έχουν έλθει σε επαφή με μολυσμένο αίμα (οδοντόβουρτσες, ξυραφάκια και ό,τι προκαλεί μικροτραυματισμό)

Χρησιμοποιούμε

προφυλακτικά

Θεραπεία

Υπάρχουν δραστικές και αποτελεσματικές θεραπείες και για τις δύο ηπατίτιδες. Ειδικά για την Ηπατίτιδα C, οι σύγχρονες θεραπείες μπορεί να επιτύχουν εκρίζωση του ιού σχεδόν σε όλους τους ασθενείς.

HIV/AIDS

Ο ιός HIV (ιός της ανθρώπινης ανοσοανεπάρκειας) καταστρέφει σταδιακά το ανοσοποιητικό σύστημα, με αποτέλεσμα ο οργανισμός να μην μπορεί να καταπολεμήσει μολύνσεις από μικρόβια ή ιούς και να αναπτύσσει στο τέλος AIDS (σύνδρομο επίκτητης ανοσοανεπάρκειας), να αρρωσταίνει δηλαδή από ευκαιριακές λοιμώξεις ή άλλες ασθένειες, που σκετίζονται με το AIDS.

Μετάδοση

- Με επαφή με μολυσμένο αίμα (κοινή χρήση βελόνων/συριγγιών, τρύπημα με μολυσμένη βελόνα, ξυραφάκια και ό,τι άλλο μπορεί να προκαλέσει μικροτραυματισμό)
- Με σεξουαλική επαφή
- Από τη μητέρα στο παιδί κατά την εγκυμοσύνη, τον τοκετό και τον θηλασμό
- Με το τατουάζ/body piercing (εφόσον τα εργαλεία δεν έχουν αποστειρωθεί)

Δεν μεταδίδεται

Με τη συνήθη καθημερινή επαφή (χειραψία, αγκαλιά, τουαλέτα, φιλή στο μάγουλο, από κοινά χρήση οικιακών σκευών κ.λπ.) ή από το ταίπημα κουκουπιών.

Leaflet for Roma

ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ Β και C, HIV/AIDS

ΜΕΤΑΔΟΣΗ

Οι ηπατίτιδες Β και C και ο ιός του HIV, δηλαδή ο ιός που προκαλεί το AIDS ΜΕΤΑΔΙΔΟΝΤΑΙ:

- μέσω της επαφής με μολυσμένο αίμα (κοινή χρήση σύριγγας ή άλλου αντικειμένου που μπορεί να έχει μολυσμένο αίμα πάνω του όπως το ξυραφάκι, το ψαλιδάκι για τα νύχια και η οδοντόβουρτσα)
- μέσω της σεξουαλικής επαφής χωρίς τη χρήση προφυλακτικού.

ΔΕΝ ΜΕΤΑΔΙΔΟΝΤΑΙ

- μέσω της απλής σωματικής επαφής, όπως είναι η χειραψία και η αγκαλιά
- μέσω της κοινής χρήσης τουαλέτας, μαχαιροπήρουνων, πιάτων ή άλλων μαγειρικών σκευών ή με τσίμπημα κουνουπιού, ή άλλου εντόμου.

ΠΡΟΦΥΛΑΞΗ

- Χρησιμοποιούμε πάντα προφυλακτικό σε όλη τη διάρκεια της σεξουαλικής επαφής.
- Δεν μοιράζομαστε με άλλα άτομα αντικείμενα, τα οποία μπορεί να έχουν έρθει σε επαφή με μολυσμένο αίμα, όπως είναι η σύριγγα, η οδοντόβουρτσα και το ξυραφάκι.

ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Για να μάθει κάποιος αν έχει κολλήσει ηπατίτιδα Β, C ή τον ιό HIV κάνει εξετάσεις αίματος.
- Απευθυνθείτε σε γιατρό, για να σας ενημερώσει ή καλέστε δωρεάν την τηλεφωνική γραμμή SOS της PRAKSIS 800 11 11 600.
- Υπάρχουν αποτελεσματικές θεραπείες για τις ηπατίτιδες Β, C και τον HIV/AIDS.

(Graphical pictures provided by NGO Salud Entre Culturas)

Leaflet for migrants (in 8 languages)

GR Οι χρόνιες Ηπατίτιδες Β και C και το HIV/AIDS μεταδίδονται με αίμα και ηπατοειδή υγρά όπως ο σπέρμα.

EN Chronic Hepatitis B and C and HIV/AIDS are caused by viruses and cause serious damages.

FR L'hépatite chronique B et C sont des maladies de santé + virus, provoquant de graves problèmes de santé.

AL Hepatit B dhe C dhe HIV/AIDS bëhen kronike për shkak të virusit dhe të shtakës së gjatë dhe të rëndë.

TU Хронические гепатиты В и С и ВИЧ/СПИД вызываются вирусом и передаются через кровь и сперму.

Fa مزمنه ویروس های هپاتیت بی و سی و ایدز ویروس های نقص ایمنی ایچ ایز به علت بیماری مزمن هپاتیت بی و سی و هپاتیت ایچ ایز به علت ایچ ایز می باشد که هر دو می توانند نقص ایمنی ایجاد کنند.

Ur مزمنه ویروس های هپاتیت بی و سی و ایدز ویروس های نقص ایمنی ایچ ایز می باشد که هر دو می توانند نقص ایمنی ایجاد کنند.

ar HIV/AIDS و التهاب الكبد الوبائي B و C هما فيروسات خطيرة.

ben

GR Μεταδίδονται με επαφή με ροιστογενή αίμα (παιδί στην συγγένει).

EN They are transmitted through contact with infected blood (child sharing needles).

FR Transmisées par contact de sang infecté (des parents partageant les seringues).

AL Transmetohen nga kontakt me gjakun e infektuar (përdermimi i përhapshëm i shtingëve).

Fa Παράγονται από άμεσο ή έμμεσο επαφές με μολυσμένο αίμα (παιδιά μοιράζονται βελόνες).

Fa انتقال می شود از طریق خون آلوده (اشتراک سرنج مشترک)

Ur انتقال می شود از طریق تماس جنسی یا از گذراندن استفاده نمود جنسی رباط کی طرف سے منتقل ہوا ایک کٹوم کا استعمال

ar انتقال العدوى بالموتى (استعمال الحقن المشترك)

ben

GR Μεταδίδονται με σεξουαλική επαφή. Χρησιμοποιούμε προφυλακτικό.

EN They are transmitted by sexual contact. Use condoms.

FR Transmises par contact sexual. Utilisez des préservatifs.

AL Transmetohen me bashkëimim seksual. Përdorim prezervativë.

Fa Παράγονται σεξουαλικά με άμεση ή έμμεση επαφή. Παράγονται με χρήση αντισυλληπτικού.

Fa انتقال می شود از طریق تماس جنسی یا از گذراندن استفاده نمود جنسی رباط کی طرف سے منتقل ہوا ایک کٹوم کا استعمال

Ur انتقال العدوى بالموتى (استعمال الحقن المشترك)

ar انتقال العدوى بالموتى (استعمال الحقن المشترك)

ben

GR Μεταδίδονται με το κοστούδι/ body piercing (εφόσον τα εργαλεία δεν έχουν αποστειρωθεί).

EN They are transmitted by tattoos or body piercing (if tools have not been sterilised).

FR Transmises par tatouage, piercing (si les outils ne sont pas stérilisés).

AL Transmetohen me tatuazh body piercing (nëse mjekët nuk janë sterilizuar).

Fa Παράγονται κατά τη διάρκεια του τατουάζ (με μη στείρα εργαλεία).

Fa انتقال می شود از وسایل آلوده (بر صورت استفاده از وسایل آلوده)

Ur انتقال می شود از طریق حکاکی یا تاتو (اگر وسایل آلوده باشند پس هرگز از آنها استفاده نکنید)

ar انتقال العدوى بالموتى (استعمال الحقن المشترك)

ben

GR Δεν μεταδίδονται με κοινή χρήση μαγειρικών σκευών, τσιγαλιών, τσίγκων ποσοτησμού και τα συνηθισμένα εργαλεία.

EN They are NOT transmitted by sharing cooking utensils, tables, by mosquito bites and through everyday encounters.

FR PAS transmises en partageant des ustensiles de cuisine, des produits de table, par le piqûre de moustique ou par les rencontres quotidiennes habituelles.

AL Nuk transmetohen nga përdorimi i përhapshëm i enjve të përditshme, banjeve dhe kontaktave normale të përditshme.

Fa HIV/AIDS و التهاب الكبد الوبائي B و C ليسا ينتقلان عن طريق مشاركة أدوات المطبخ أو الحمام أو من خلال لدغ الحشرات أو التلامس اليومي العادي.

Fa انتقال می شود از طریق اشتراک وسایل آشپزخانه، میزها، نیش حشرات و برخوردهای روزانه معمولی.

Ur انتقال می شود از طریق اشتراک وسایل آشپزخانه، میزها، نیش حشرات و برخوردهای روزانه معمولی.

ar انتقال العدوى بالموتى (استعمال الحقن المشترك)

ben

Fa وسائل التبرع بالدم، أو آلات التبرع بالدم، أو طرق اشتراك مشترك في أدوات المطبخ أو الحمام أو من خلال لدغ الحشرات أو التلامس اليومي العادي.

Ur انتقال می شود از طریق اشتراک وسایل آشپزخانه، میزها، نیش حشرات و برخوردهای روزانه معمولی.

ar انتقال العدوى بالموتى (استعمال الحقن المشترك)

ben

Get prevention in my life

For more information:
www.hprolipsis.gr
E-mail: info@hprolipsis.gr
505 24 hours hotline a day: 800 11 11 600 (PRAKSIS)

GR Δεν το βλέπεις με όμοιο επιτόκιο. 'Έτσι ελέγχεται.

EN You cannot see them, but they exist. Have you had yourself examined?

FR On n'en voit pas mais elles existent. Êtes-vous contrôlé(e)?

AL Ju nuk i shikon por ato ekzistojnë. Keni bërë analizë?

TU Onları gözlemleriz, ancak onlar var. Siz kontrolünüz mü?

Fa قابل مشاهده نمیشوند اما وجود دارد آیا شما از مایش کرده اید؟

Ur انہیں تک وہی دیکھتے ہیں اور نہ کریں کہ تم سے سمجھا جاتا ہے۔

ar لا تراها ولكنها موجودة هل أجريت الفحص؟

ben

GR Η διάγνωση γίνεται εύκολα με εξέταση αίματος.

EN Diagnosis is easy through a simple blood test.

FR Le diagnostic est facilement effectué par une analyse de sang.

AL Diagnostiku bëhet lehtë me analizë gjaku.

Fa تشخیص آسان است و با یک خون گیری ساده و از طریق آزمایش خون انجام می شود.

Ur تشخیص آسان ہے کے ایک خون کے ٹیسٹ کی طرف سے کیا جاتا ہے۔

ar التشخيص يتم بسهولة كبيرة بمجرد فحص الدم.

ben

GR Εμβολιάζονται για την ηπατίτιδα Β.

EN I get vaccinated for Hepatitis B.

FR On se vaccine contre l'hépatite B.

AL Bëjnë vaksinë për Hepatit B.

Fa دریافت می شوند واکسن برای هپاتیت بی.

Ur پیچیدگی ہے کے خلاف تیکے لگائے۔

ar التعميم ضد التهاب الكبد الوبائي B.

ben

GR Υπάρχουν φάρμακα και ανοσοεπιτακτικές Ηπατίτιδας για τις ηπατίτιδες Β, C και τον HIV/AIDS.

EN There are drugs and effective treatments for Hepatitis B, C and HIV/AIDS.

FR Il y a des traitements actifs et efficaces contre l'hépatite B et C et VIH / SIDA.

AL Ka terapi që shpeshia dhe rezultues për hepatit B, C dhe HIV/AIDS.

Fa Есть препараты и эффективные методы лечения гепатитов B, C и ВИЧ / СПИД.

Ur درمان موثر برای هپاتیت بی، سی و ایدز وجود دارد.

Ur ای، سی اور ایچ ای وی / ایدز کے لئے فعال اور موثر علاج ہیں۔

ar هناك وسائل متوفرة وفعالة لعلاج التهاب الكبد الوبائي B و C و الإيدز HIV/AIDS.

ben

Μαθαίνουμε για την Ηπατίτιδα Β και C και το HIV/AIDS

YOU CANNOT HEAR IT BUT IT EXISTS

Get examined Stay informed

HBV vaccination

- Susceptible Roma and migrants
 - a rapid schedule was selected to improve completion of vaccination (0-4-16 wks)

Main findings

Socio-demographic characteristics

- High proportion of Roma and migrants unemployed
- Very low literacy rate among Roma

HBsAg prevalence

- Prevalence higher among Roma and migrants compared to the general population
- More prevalent among migrants from Balkan countries and among Roma living in settlements with tents

Anti-HCV prevalence

- Higher among migrants compared to the general population
- More prevalent among migrants from Eastern Europe

Barriers to access health care services

- Financial barriers were reported by >70% of the general population and Roma
- Migrants reported barriers related to their status (language barriers, afraid of being arrested etc)

Screening migrants for viral hepatitis: Key points and challenges

- **Reaching migrants:**
 - Informing the migrant population through NGOs and migrant communities
 - Need for trained cultural mediators (if possible from the same country)
- It proved to be very difficult to reach the people who had participated and inform them about their test result, vaccinate them or link them to care
 - Rapid tests may be an alternative for the migrant populations
- High mobility → difficult to complete the three-dose vaccination schedule

Screening Roma for viral hepatitis: Key points and challenges

- **Reaching Roma:**
 - Need for trained cultural mediators
 - Mobile units
 - Interventions in parallel with the survey addressing the needs of the population (pediatrician, dentist, ophthalmologist & provision of clothes and toys) – in association with the university and NGOs
- Awareness campaigns should take into account the low literacy rate
- Mobility → difficult to complete the three-dose vaccination schedule

Linkage to treatment: Barriers

Screening without linkage to treatment
is unethical

BUT

multiple barriers in these populations:

- Lack of health insurance
 - Lack of identification documents
 - Social barriers
 - Language barriers
 - Fear of being arrested
 - High mobility
- etc

Thank you!

Acknowledgments

- All the participants
- G. Petraki and O. Anagnostou (Univ. of Athens) responsible for the field survey among Roma and migrant communities
- Scientific committee

Univ. of Athens

G. Touloumi
(Principal Investigator)
V. Sypsa
M. Kantzanou
G. Papatheodoridis
T. Rosenberg
A. Terzidis

Doctors of the World

T. Mimikou
NGO Praksis
T. Antypas
Univ. of Patras
A. Vantarakis
Univ. of Thessaloniki
M. Gavana
Univ. of Thessaly
G. Rachiotis